

			
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ			
Факультет	Дизайн	Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра	Живопис	Рік навчання	3
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	5-6
РИСУНОК Семестр 5-6, курс 3 (за графіком навчального процесу)			
Викладач	Хоменко Олександр Васильович, доцент кафедри рисунку		
Е-mail	risunokksada@i.ua		
Заняття	За розкладом (ауд. 32, 1 корпус)		
Консультації	четверг (ауд. 415, 3 корпус)		
Адреса	вул. Мистецтв, 8, Перший корпус, 2 поверх, кафедра рисунку (каб. 32)		
Телефон	+38 (057) 706-02-81 (кафедра рисунку)		

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (переддипломна практика);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

Окрім робіт аудиторних занять, фото роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультації з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Рисунок» є певний обсяг знань з композиції, академічного рисунку, живопису, прийомів роботи з натури, вміння пошуку та вивчення аналогів. Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з графічними матеріалами (олівець). Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду. Демонстрація матеріалу за допомогою лабораторних приладів. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з дисципліни «Рисунок» та застосування додаткової літератури з дисципліни та методичних рекомендацій:

МЕТОДИЧНІ ПОСИЛАННЯ

Печатні репродукціями видатних майстрів та застосування додаткової літератури з дисципліни.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. Авсиян О.А. Натура и рисование по представлению. Учебное пособие. — М.: Изобразительное искусство, 1985.
2. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: практическое пособие. — М.: Высшая школа, 1992.
3. Материалы и техника рисования: учебное пособие / отв. ред. Королев В.А. — М.: Изобразительное искусство; 2-е изд. — 1984, 3-е изд. — 1987

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань з дисципліни «Рисунок» студентами 3-го курсу спеціалізації «Дизайн» потребує наступні матеріали: папір 40x50, 40x60; олівці, м'які графічні матеріали, гумка.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – Вміння виразити пластику та пропорції конкретної натури в його багатстві та цільності складових елементів (простір, середовище, об'ємна форма, освітлення, взаємодія предметів, фактура матеріалу, індивідуальна характеристика

Завдання дисципліни:

- Образне композиційне мислення, розвинуте у результаті постійної праці над осмисленням змісту завдання.
- Вміння виконувати начерки з натури, що рухається і короткочасні рисунки, формуючи навички у початкового художника до постійного огляду навколишнього середовища.
- Вміння на основі придбаних знань малювати за уявою та пам'яті, що має особливе значення для творчої діяльності митця;
- Вільне володіння технічними засобами відображення, що сприяє індивідуальним можливостям художника у відтворенні його творчих задумів.

Компетентності, що забезпечує дисципліна: **СК9**-Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями). Очікувані **програмні результати**: **ПРН1**.Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «РИСУНОК»

Рисунок –основоположна дисципліна для виховання художника. Тільки через малюнок студент може розвинути просторове мислення, натренувати око і повноцінно вивчить природу речей, представлену через перспективне сприйняття.

Вимоги до навчального малюнку пред'являються такі, що студенту доводиться вирішувати також і композиційні завдання, що також допомагає в розвитку художнього мислення. В академічному малюнку, в завдання якого входить використання законів перспективи і

анатомічного знання тіла людини, необхідно висловити прихильність в точності передачі видимого світу. Для грамотного ведення малюнка необхідна послідовність і конструктивно-аналітичний підхід. У навчальному малюнку абсолютно необхідно вміння переключатися від часткового до загального і від загального до конкретного. Потрібно так само не забувати, що малюнок - це своєрідне поле для експерименту з опорою на традиції реалістичної школи.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається протягом 3-го року навчання, 6-го семестра (6 кредитів ECTS, всього 180 годин, із них 90 – аудиторних, 90 самостійних).

5 семестр. Стояча оголена постать людини з опорою на одну ногу.

Рисунок міського пейзажу.

Рисунок верхніх на нижніх кінцівок у їх взаємозв'язку на живій моделі. Вивчення конструктивних, анатомічних та пластичних особливостей верхніх та нижніх кінцівок людини.

Короткостроковий рисунок оголеної чоловічої постаті з опорою на одну ногу. Вивчення конструктивних і пластичних особливостей постаті людини та анатомічної будови живої моделі.

Екзаменаційне завдання. Рисунок оголеної чоловічої постаті з опорою на одну ногу.

6 семестр. Рисунок сидячої постаті людини у динаміці.

Портрет з руками в середовищі.

Рисунок сидячої оголеної чоловічої фігури на площині.

Начерки оголеної постаті людини. Жіноча модель.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання.

Мета запропонованих завдань — є опанування та вміле використання на практиці основних закономірностей побудови форми людського тіла засобами рисунку та набуття практичних навичок роботи з матеріалами. Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні труднощів;
- швидкий темп вивчення навчального матеріалу;
- усвідомлення матеріалу через проживання (активні форми навчання);
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

За термін навчання студенти повинні працювати з поставленою задачею керівником, але без прямих рекомендацій. Роль викладача є більш за все консультативною, тому що викладач виступає в ролі «замовника» той чи іншої роботи студентів.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
-------------	------	------	--------------------------------	-------------	------	------

відмінно	90–100	A	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримує бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт

академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин аудит	Рубіжний контроль	Деталі
5 семестр						
1 тиждень	1.	практичні	Рисунок міського пейзажу.	3	Поточний перегляд	
2-3 тиждень	2	практичні	Рисунок верхніх на нижніх кінцівок у їх взаємозв'язку на живій моделі. Вивчення конструктивних, анатомічних та пластичних особливостей верхніх та нижніх кінцівок людини.	6	Поточний перегляд	
4- тиждень	3	практичні	Короткостроковий рисунок оголеної чоловічої постаті з опорою на одну ногу. Вивчення конструктивних і пластичних особливостей постаті людини та анатомічної будови живої моделі.	3	Поточний перегляд	
6-7 тиждень	4	практичні	Екзаменаційне завдання. Рисунок оголеної чоловічої постаті з опорою на одну ногу.	9	Поточний перегляд	
6 семестр						
8-9 тиждень	5	практичні	Портрет з руками в середовищі.	6	Поточний перегляд	
10-11 тиждень	6	практичні	Рисунок сидячої оголеної чоловічої фігури на площині.	6	Поточний перегляд	

12-13 тижень	7	практичні	Начерки оголеної постаті людини. Жіноча модель.	6	Поточний перегляд	
14-15 тижень	8	практичні	Екзаменаційне завдання. Рисунок оголеної жіночої фігури на площині.	6	Поточний перегляд	
Екзаменаційний перегляд						

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–10
3	Поточний контроль	0–10
4	Поточний контроль	0–20
	Модульний контроль	0-50
5	Поточний контроль	0–10
6	Поточний контроль	0–10
7	Поточний контроль	0–10
8	Поточний контроль	0–20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обгрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмінь під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача

			виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

основна

1. Авсиян О.А. Натура и рисование по представлению. Учебное пособие. — М.: Изобразительное искусство, 1985.
2. Аничкин Б.А. Стереоперспектива (Теоретические и практические стереоскопии чертежей): в двух частях. — Саратов: Изд.-во Саратовский университет, 1985.
3. Анатомия человека / под ред. Гладышевой А.А.: учебник для техникумов физкультуры и школ тренеров. — М.: Физкультура и спорт, 1977.
4. Барчаи Е. Анатомия для художников. — Будапешт: Корвина, 1977.
5. Барщ А.С. наброски и зарисовки: учебно-методическое пособие для художеств. училищ и училищ прикладн. ис.-тва. — М.: Искусство, 1970.
6. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: Рисунок, живопись, композиция: учебное пособие. — М.: Просвещение, 1981.
7. Белютин Э.М. Начальные сведения о рисунке и живописи. — М.: Искусство, 1957.
8. Белютин Э.М. Основы изобразительной грамоты. Рисунок: в помощь начинающему художнику. — М.: Госкультпросвет изд., 1956.
9. Бернштейн М.Д. Проблемы учебного рисования. — Л.-М.: Искусство, 1940.
10. Волков Н.Н. Восприятие предмета и рисунок. — М.: Изд.-во Академия педагогических Наук РСФСР, 1950.
11. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: практическое пособие. — М.: Высшая школа, 1992.
12. Кузин В.С. наброски и зарисовки: пособие для училищ. — М.: Просвещение, 1970.
13. Лаптев А.М. Рисунок пером. — М.: Изд.-во Академия художеств СССР, 1962.
14. Материалы и техника рисования: учебное пособие / отв. ред. Королев В.А. — М.: Изобразительное искусство; 2-е изд. — 1984, 3-е изд. — 1987
15. Кордовский Д.Н., Яковлев В.Н., Корнилов К.Н. Пособие по рисунку: учебное пособие для архитектурно-художественных ВТУЗов. — М.-Л.: Госстройиздат, 1938.
16. Рабинович М.И. Пластанатомия человека, четвероногих животных и птиц и ее применение в рисунке. — М.: Высшая школа, 1971.

17. Рабинович М.И. Пластанатомия человека, четвероногих животных и птиц и ее применение в рисунке. — 2-е изд., переработанное и дополненное. — М.: Высшая школа, 1978.
18. Рабинович М.И. Пластанатомия и изображение человека на ее основах: учебное пособие. Рисунок в высшей художественной школе (Московский государственный художественный институт им. Сурикова). — М.: Искусство, 1987.
19. Ростовцев Н.Н. Академия рисунка. Курс лекций: учебное пособие для студентов педагогических ВУЗов. — М.: Просвещение, 1973.
20. Ростовцев Н.Н. Академия рисунка: учебное пособие для студентов графических факультетов пединститутов. Дополненное и переработанное. — М.: 2-е издание, 1984.
21. Соловьев А.Н. и др. Учебник рисунка. — М.: Искусство, 1953.
22. Сухенко В.О. Рисунок: навчальний посібник. — К.: Вона-Манте, 2004.
23. Королев В.А. Учебный рисунок: учебное пособие. — М.: Изобразительное искусство, 1981.
24. Федоров М.В. Рисунок и перспектива. — М.: Искусство, 1960.
25. Хитров А.Е. Рисунок: Пособие для обучения художественно-промышленных учебных заведений промысловой кооперации. — М.: Всесоюзное кооперативное издательство, 1957.
26. Vammes G. Der nackte Mensch. — Dresden: Veb Verlag der Kunst, 1982.

додаatkова

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. — М., 1974.
2. Арнхейм Р. Новые очерки по психологии искусства. // Пер. с англ. — М.: Прометей, 1994.
3. Башляр Г. Избранное: Поэтика пространства // Пер. с франц. — М.: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2004.
4. Барышников А.П. Перспектива. Учебное пособие для высших художественных учебных заведений. М.: Искусство, 1955.
5. Гицеску Г. Пластическая анатомия. — В 3 т. — Бухарест: Меридиан, 1963.
6. Даниэль С. М. Искусство видеть: о творческих способностях восприятия, о языке линий и красок и о воспитании зрителя. — Л.: Искусство, 1990.
7. Дейнека А. Учитесь рисовать. — М., 1960.
8. Кузнецов Ю. И. Рисунки Рубенса. — М.: Искусство, 1974.
9. Ли Н. Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка. — М.: Эксмо, 2007.
10. Павлова С.В., Инкижинова В.Г. Рисунок. Учебно-методическое пособие. — Улан-Удэ: ВСГТУ, 2004
11. Панофский Э. Перспектива как «символическая форма». — СПб.: Азбука-классика, 2004.

12. Радлов Н. Э. Рисование с натуры. — Л., 1978.
13. Райдер Э. Полное руководство по рисованию фигуры человека. — Минск: Попурри, 2002.
14. Розанова Н.Н. РИСУНОК: историко-теоретический и методический аспекты: Учебное пособие. — Москва: Изд-во МГУП, 2000.
15. Ростовцев Н. Н. История методов обучения рисованию: Зарубежная школа рисунка. Учебник для студ. — М.: Просвещение, 1981
16. Ростовцев Н.Н. История методов обучения рисованию: Русская и советская школы рисунка. Учебник для студ. — М.: Просвещение, 1982
17. Ростовцев Н.Н. Академический рисунок: Учебник для студ. — М.: Просвещение, 1995
18. Сидоров А.А. Рисунок старых мастеров. — М.: Изобразительное искусство, 1990.
19. Соловьев А.М, Смирнов Г.В., Алексеева Е.С. Учебный рисунок. — М.: Искусство, 1953.
20. Mayner F. Kunstleranatomie. — Leipzig, 1958
21. Чеботов І.П. Харківська школа рисунка. — Х.: Софія-А, 2017.